

Svojim arheološkim radom i studijama g. Mileker je uskoro svratio na sebe pažnju. Blagodareći dugogodišnjem vršačkom gradonačelniku (1885—1906) Jovanu Semajeru on je uspeo da grad Vršac osnuje današnji Gradski muzej, kome će g. Mileker biti kustos od prvog dana (septembra 1894 godine). Njegov pravi i sistematski arheološki rad faktički tim datumom otpočinje. Istraživanje arheoloških i preistoriskih ostataka on proširuje iz Vršca na njegovu bližu pa zatim na dalju okolinu, da ga posle kraćeg vremena proširi na ceo Banat. Skuplja ostatke, prvenstveno preistoriske, kopa i pronalazi divne predmete, koji su često puta jedinstveni u arheologiji. Rezultat tog njegovog rada je zbirka starina Gradskog muzeja u Vršcu, koja je pri kraju 1936 godine imala preko *sto i trideset hiljada* komada starina i novaca.

Danas se svakako s puno prava može reći, da se ne samo preistorija Banata nego i čitave jugoistočne Evrope ne može temeljno proučavati bez vršačkog muzeja. Jer Gradski muzej u Vršcu nije samo zbirka sedam neolitskih nalazišta iz neposredne blizine Vršca (iz takozvanog Malog Rita i severnih padina vršačkih bregova), među kojima se nalazi i bogato nalazište iz neolitskog doba na granici vršačkog atara u pravcu prema Potpornju. Mnogo čuvenije je isto neolitsko naselje nađeno u samom Potpornju, čije je bogastvo izrazito u grnčariji. Gradski muzej je ukrašen predmetima iz jedne kovnice, ili bolje livnice, iz bakarnog doba, čiji su interesantni ostaci nađeni u Velikom Središtu, zatim groblja od samih urna, koje pripadaju bronzanom dobu, a nalazi se na severozapadnoj strani Vršca.

Među ovim nalazištima (u Dupljaji, Palanki, Beloj Crkvi) svakako je najogromnije i najčuvenije, pa i najinteresantnije, bogato halštatsko naselje u Vatinu, severno od Vršca, na samoj današnjoj državnoj granici Rumunije. Ovo nalazište je nađeno u dubini nešto više od jednog metra, onde gde se gornji sloj crnice graniči sa ogromnim naslagama peska. Otkriće su učinili radnici, a posle je g. Mileker uložio sav trud, i za nekoliko godina skupljanja sabrao je bogatu zbirku od preko osam hiljada primeraka.

Vrlo su važna dalja iskopavanja g. Milekera, kao što je i ono iz Krašove, a koje čine prelaz od bronzanog ka gvozdenom dobu, zatim groblje iz Banatskog Karlovca, koje vrlo liči krašovskom, mada je mnogo mlađe, iz doba seobe naroda. Ovo poslednje čini izvesnu celinu sa istovremenim grobljem iz Vršca. Poslednjih godina g. Mileker posvećuje naročitu pažnju svojim iskopinama iz Potpornja čije naselje brižljivo iskopava zadnje četiri godine.

Značaj ovoga i ovakvoga rada vrlo je velik. Danas nije moguće proučavati ni jedan deo Banata bez Vršca, jer je g. Mileker okupio u Vršcu sve ono što je karakteristično za Banat, naročito u preistorisko doba. To naročito vredi za neolitsko doba.

Dakako, svoj rad g. Mileker nije ograničio na prikupljanje ljudskih ostataka i uopšte starina, već je svoju delatnost proširio i na njihovo prikazivanje naučnom svetu. Te njegove studije, koje se bave arheologijom,